

OBRtnIK

Glasilo Jugoslovanskega obrtništva Dravske banovine

Lastnik: Poverjenišтво za izdajo lista „Obrtnik“ (Lovro Pičman). Uprava: Ljubljana, Ilirska ul. 15.
Naročnina znaša: za celo leto . . . 30.— Din
za pol leta . . . 15.— „
posamezna številka . . . 1.50 „

*V slogi in edinstvu
vsega Jugoslovanskega obrtništva
je uspeh!*

Uredništvo: Ljubljana, Borštnikov trg 1. — Odgovorni urednik Mihelčič Ivan. — Rokopisov ne vračamo. — Nefrankiranih dopisov ne sprejemamo. — Oglase zaračunamo po ceniku. — Ponaatis člankov dovoljen le z dovoljenjem uredništva.

Leto II.

Ljubljana, dne 7. julija 1933.

Štev. 13.

Jan Jože:

Obrtništvo in javnost

Obrtnika se dobi povsod, na vseh kontinentih in pri vseh narodih v bolj ali manj razviti obliki. Pri nas lahko rečemo, da nismo v tem pogledu baš na zadnjem mestu.

Obrtnik pa je tudi funkcionar in delavec v vseh kulturnih, političnih, nacionalnih in drugih organizacijah. Vsakdo ve o svojem kraju, koliko odborniških in častnih mest v javnem življenju imajo obrtniki. Lahko rečemo mirne duše: povsod, zlasti po deželi je obrtnik glavni in največji tvorac napredka v materijalnem in duhovnem pomenu besede. Pojdimo še korak dalje.

Posamezni obrtnik dela v javnosti, pravega skupnega nastopa, novega napredka in obširnega obrtniškega pokreta pa ni bilo. Morda se bo srečilo naši organizaciji, društvu jugoslovanskih obrtnikov, da zbere v svoje vrste celokupno zavodno obrtništvo v dravski banovini? Okoli 25.000, če prištejemo zraven še naše družine in delavce, lahko rečemo, da živi neposredno od obrta ena šestina Slovencev. Toda kako malo nas javnost pozna, celo sami sebe, svojo moralno in gospodarsko moč malo poznamo. Mnogim ljudem je beseda „obrt“ nepoznana, naše organizacije so nepoznane, ker jih je malo, če pa obstajajo, so v nekakem mrtvilu. In temu smo največ krivi sami, oziroma naše neznanje.

V Ljubljani imamo Tehniško srednjo šolo, ki je obenem naše najvišje obrtno učilišče. Moramo reči, da vrši v polni meri svojo nalogo. Moramo pa tudi reči, da se beseda obrt sploh nikdar ne rabi v obrtni šoli. O univerzi pa niti govoriti ni treba. Advokat na primer, ki ima toliko klientov ravno med obrtniki, pozna obrtništvo samo iz nujno potrebnih podatkov pri kakih tožbah, o obrtništvu, njegovih težnjah in njegovem napredku pa nima niti pojma. Koliko inženjerjev dalje dobi kruh pri obrtu, toda obrtništvo je vsakomur španška vas. Še slabše je z mladimi inteligenti iz gimnazij. Kaj torej hočemo?

Hočemo in zahtevamo, da se tudi naši študirajoči inteligenčni mladini predava o obrtu, da se ji pokaže s prave strani naš po številu zelo velik in po gospodarski moči tako važen obrtniški stan, ki se v marsičem lahko kosa z obrtništvom v naprednejših državah. Vsak inteligent bi moral vedeti, da mi nimamo samo mlade industrije, ampak, da imamo tudi obrt, mlado, močno in silno v želji in borbi za napredek. Poleg tega pa je industrija v tujih rokah, obrt pa je pristno domača in njeno premoženje je pravo narodno premoženje.

Bodi torej tudi naša naloga, da utremo obrtnemu stanu pot v javnost, da ga spravimo v predavalnice naših najvišjih učnih zavodov in da mu damo položaj, kot mu pripada.

In to bo vsaj za bodočnost najbrž važnejša stvar nego vsaka druga.

Proslava 25 letnice SHO in obrtna razstava v Zagrebu

Svečani dnevi hrvatskega obrtništva so se začeli že z otvoritvijo obrtne razstave na prostoru zagrebškega zbora dne 27. maja. Na tej razstavi je obrtništvo v polni meri pokazalo, kaj zna in kaj zmore. Žalibog smo bili Slovenci na tej razstavi precej šibko zastopani. Razstava je trajala do 12. junija in je bila dobro obiskana.

Višek slavnosti pa je bila svečana jubilejna skupščina na Binkošti 4. junija, ki se je vršila v prostorih borze. Navzoči so bili zastopniki banke uprave, mesta Zagreba, zastopniki obrtnih zbornic in drugih obrtniških organizacij. Društvo jugoslovanskih obrtnikov za dravsko banovino v Ljubljani pa je zastopal predsednik g. Pičman z nekaj člani uprave.

Predsednik Milan Ramušček je otvoril zborovanje s temperamentnim govorom, v katerem je

Imenovanja obrtnikov v občinski svet ljubljanski

S posebnim ukazom našega notranjega ministra z dne 3. t. m., s katerim je izpopolnil 14 nezasedenih mest v ljubljanskem občinskem svetu, sta bila med drugimi imenovana za občinska svetnika ljubljanska tudi

G. Lovro Pičman, kleparski instalaterski mojster ter predsednik Društva jugoslovanskih obrtnikov za dravsko banovino v Ljubljani;

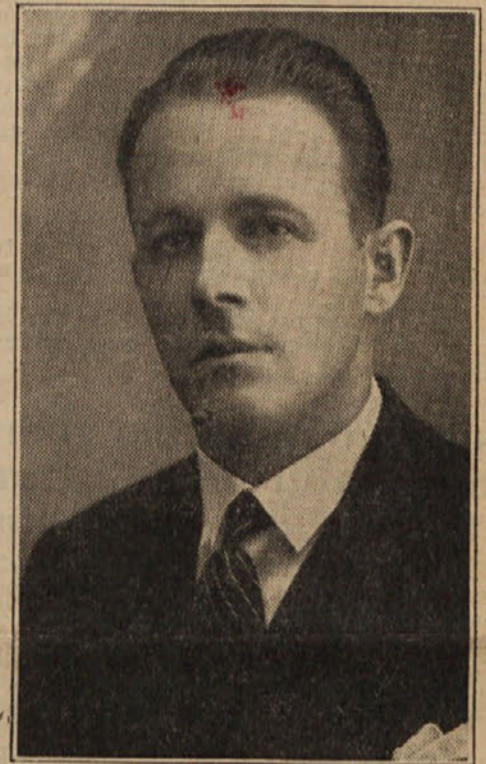
g. Ivan Košak, slikarski in pleskarski mojster ter podpredsednik Društva jugoslovanskih obrtnikov za dravsko banovino v Ljubljani,

Ivan Košak, podpredsednik DJO

Da bi o obeh naših vodilnih tovariših ob priliki njihovega imenovanja hoteli govoriti, bi bilo spričo njihovega idealnega in širokopoznanega nesebičnega in idealnega dela za naše obrtništvo odveč govoriti. Mi vsi ju poznamo in veseli nas le, da so tudi merodajni faktorji pričeli ceniti njihovo delo in zasluge za obrtni stan, ki ga tovariš predsednik Lovro Pičman in tovariš podpredsednik Ivan Košak neumorno in idealno z drugimi zasluznimi vodita k vstajenju, samozavesti in osamosvojitvi.

Ob priliki tega imenovanja obema tovarišema — občinskima svetovalcema stolnega mesta Ljubljane iskreno čestitamo vsi obrtniki v zavesti in prepričanju, da bosta tudi na teh novih častnih

Lovro Pičman, predsednik DJO

mestih uveljavljala in izvojevala ideale in nesebična načela, ki jih vojujeta neumorno za našega obrtnika. S tem imenovanjem pa bo vsaj deloma izpolnjena v ljubljanski občinski upravi vrzel, ki smo jo mi jugoslovanski obrtniki vselej občutili ob zapostavljanju interesov naših ljudi.

Tovarišema predsedniku Lovru Pičmanu in podpredsedniku Ivanu Košaku ponovno iskreno čestitamo in jima kličemo: na delo naprej in navzgor za našo obrtniško stvar

Tovariši obrtniki! Program Društva jugoslovanskih obrtnikov prehaja, kakor vidimo, dejansko v življenje in najlepši dokaz temu so gornja imenovanja za tako važna mesta, kakor so to mesta v občinski upravi naše tretje prestolice. Veseli nas, da so uspehi, ki smo jih dosegli v obrtniških vrstah našli odmeva tudi na vodilnih mestih naše državne uprave. Upamo pa in želimo po pravici, da to niso osamljeni uspehi, marveč, da bodo temu sledili uspehi tudi v podeželskih občinah, kjer je pretežna večina obrtništva v taboru Društva jugoslovanskih obrtnikov. Enako kakor v občinskih zastopih pa pričakujemo dokazov objektivnosti tudi v drugih institucijah, ki so obrtniku najbližje in kjer mora priti naš že tako močan pokret prej ali slej do izraza.

Obrtniška zbornica v Splitu

V Splitu je zmagala obrtniška zavest. Ustanovitev lastne ločene obrtniške zbornice za področje bivše skupne zbornice za TOL. v Splitu.

Minister za trgovino in industrijo je na osnovi § 393. predpisal ustanovitev obrtniške zbornice v Splitu za področje bivše zbornice za TOL., ker obrtniški zastopniki niso hoteli tlačiniti drugim stanovom v skupni zbornici, kateri so jih zapostavljali.

Našim čitateljem bo še dobro v spominu uvodni članek v „Obrtniku“ št. 4. z dne 10. februarja 1933, kjer so podrobno opisani vsi napori, ki jih je imelo obrtništvo s teritorija skupne

zbornice v Splitu za enakopravnost zastopstva v skupni TOI. zbornici. Ker se je obrtniške zastopnike vse do skrajnosti v skupni zbornici zapostavljalo, so kot en mož demonstrativno vsi člani-obrtniki izstopili, vsled česar je minister za trgovino in industrijo na osnovi § 393., ker so se vse organizacije solidarno izjavile za ločeno zbornico, predpisal ustanovitev lastne obrtniške zbornice s sedežem v Splitu.

Naši nasprotniki in nasprotniki obrtniške osamosvojitve v dravski banovini sploh so vedno in povsod povdarjali skupnost zbornic, češ v Splitu in v Novem Sadu ter Ljubljani ostanejo skupne zbornice. Baš voditelji pokreta ločenih zbornic v Dravski banovini ter še posebno predsednik tov. Pičman so povsod povdarjali, da bo v Splitu in Novem Sadu obrtništvo doseglo svoje Obrtne zbornice, čemur bo naravno sledila tudi obrtniška zbornica v Ljubljani. Nikdar nismo zagovarjali ali pisali nekaj, v kar nismo verovali ter nismo bili prepričani in uverjeni, kajti mi poznamo obrtnika, mi vemo, da je tudi naš obrtnik dozorel voditi svojo usodo sam. Čeprav so nam metali vse mogoče stvari naprej in nas blatili, kar je pač lahko, ker nimamo nobenih imenovanih zastopstev, baš zato pa obrtništvo dravske banovine uvideva, da so naše ideje prave in potrebne. Naglašamo le to, da mi našim voditeljem zaupamo, ker so to pravi in izvoljeni obrtniški borci za naše pravice in preko vseh zaprek bo napočil čas, ko bo obrtništvo brez kakršnihkoli pritiskov dalo svoje glasove svojim pravi in izbranim obrtniškim voditeljem — borcem, katere danes zapostavljajo, čeprav imajo dokazano, kar že tudi oblasti upoštevajo, večino obrtništva dravske banovine za seboj.

Tovarišem v Splitu naše najskrenejše čestitke k pridobitvi svoje obrtniške zbornice, želeč jim obilo uspeha v započetem pravičnem delu za korist obrtništva.

Našim borcem pa: Vztrajajte do končne zmagae, armada obrtništva dravske banovine je na Vaši strani.

Ponovno protestno zborovanje proti prodaji Obrtniškega doma v Celju

se je vršilo v soboto dne 10. junija v spodnjih prostorih Narodnega doma v Celju z dnevnim redom prodaje obrtnega doma in raznoterosti. Zborovanje je otvoril in vodil tov. predsednik Holobar, ki je pozdravil zastopnika policijske oblasti g. Čuka in podpredsednika podružnice DJO v Laškem tov. Hrastelja.

Tov. predsednik je v svojem nagovoru na številne navzoče obrtnike orisal vse delo in napore za prodajo obrtnega doma v Celju. Dejal je: Danes smo se sestali ponovno, da protestiramo nad tem početjem.

V četrtek, t. j. 8. junija, se je zbralo 32 obrtnikov na občni zbor Slovenskega Obrtnega društva v Celju, od katerih se je 23 izjavilo za prodajo. S takim postopanjem se ne dela sporazum, ampak razdor, ki bo rodil samo posledice. Dosedaj smo bili korektni in nismo napadali, odslej naj pa čuje ves svet kdo so oni, ki prodajajo obrtniški dom.

Za tem je govoril tov. Brišček, ki je naglasil: „Že na prvem zborovanju smo omenili, kar ponavljamo danes, da so oni, kateri prodajajo svoje svetinje, neznačajni. Dejanje se je zgodilo iz maščevanja, ker pač niso zmogni obdržati doma, nam pa je dana možnost, da jih javno ožigosamo. Vprašam Vas samo, kaj bi storili verniki, če bi se izmed njih našel človek, ki bi jim prodal cerkev. Isto je s prodajo Obrtnega doma. Za svoje besede in izvajanja je žel tovariš Brišček burno odobranje. Tov. Jager je dejal, da je prišel čas, ko bomo obešali črne zastave. Vsekakor sklep manjšine za nas ni kompetenten. Kako je bilo sploh mogoče, da se je tak predlog stavil. Glavna krivica je pa ta, da se danes obrtnik sramuje obrtnika. Prosil bi člani bivšega Obrtnega društva in člani Slovenskega obrtnega društva, ki imajo točen vpogled v poslovanje, da pridejo na dan s stvarmi, ki so se delale in sklepale.

Tov. Holobar omeni, da je bil dalje časa član OD ter razložil, da je zaznal menda šele l. 1929., da je društvo prejelo po ministrstvu nekako 300.100 Din. Ta denar je bil naložen približno od leta 1920., t. j. devet let v Trgovsko-obrtno-kreditni zadrugi v Celju. Po devetih letih se je izkazalo, da znaša vsota še 250.000.— Din. Kje so obresti in ostali kapital, ne vem. Zato zahtevamo od oblasti, da se zadeva razčisti.

Tov. Brišček je omenil, da se naj od oblasti zahteva razčiščenje, zakaj je prišel denar in v kakšne svrhe. Po zadnjem zborovanju smo imeli

Vse naročnike »Obrtnika«, ki prejema list, pa ga še niso plačali, prosimo, da to čimprej store, ker se ta obrtniški list vzdržuje samo z naročnino brez drugih podpor.

Kongres Glavnega zemaljskega saveza zanatlijskih Udruženja Kraljevine Jugoslavije

V Subotici se je vršil dne 18. junija 12. kongres Glavnega saveza obrtniških udruženj. Kongres je otvoril podpredsednik obrtniškega društva g. Koloman Vrtič ter je takoj predal besedo predsedniku Saveza g. Milanu Stojanoviću, kateri je pozdravil vse prisotne in delegate, nakar se je takoj prešlo na dnevni red. Prečitano je bilo poročilo upravnega in nadzornega odbora, katerega je uprava dala tiskati v lični brošuri in iz katerega se razvidijo dela in napore tega Saveza za dobrobit obrtništva v obče. Po prečitaniu poročil ter predlogu proračuna za prihodnje leto, kar je bilo vse soglasno sprejeto, je bila podana stari upravi razrešenica. Izvoljena je nova uprava ter nov finančni ter nadzorni odbor. Ponovno je za podpredsednika g. Stojadin Andjelković.

Po drugih obsežnih referatih in diskusijah je bila sprejeta resolucija, ki obsega več točk. Resolucija se bavi, kar je posebno važno, da naj se v svrhu brezposelnosti podvzamejo najenergičnejše mere za javna dela. Tozadeven načrt, kako to izvesti, naj se izdela v sporazumu z prizadetimi gospodarskimi zbornicami in ministrstvom financ.

G. Stojadin Andjelković se je obširno v svojem referatu bavil o kartelih v naši državi. Dejal je med drugim, da neka nevidna sila danes pušči našo državo in izsesava osrednje soke ekonomskega življenja našega naroda, prav posebno obrtnika. To so karteli. Obrtništvo, katerega obstoj temelji na poštemem vsakodnevnem delu, se mora danes boriti s kartelskimi industrijskimi trusti, kateri proizvajajo potrebne obrtniške surovine. Ta borba je v toliko težja, ker se na eni strani nahajajo osiromašeni odjemalci, kateri ne morejo konzumirati obrtniških izdelkov, zahtevajo

znižanje cen, medtem se pa na drugi strani nahaja organizirana industrija, katera nemilostno viša cene svojim obrtniškim proizvodom, zahtevajoč poleg tega težke in nezmagljive plačilne pogoje.

V podkrepitev vseh teh iznešenih stvari je referent podal številčne dokaze. Z ozirom na ta referat je bila sklenjena sledeča resolucija: 1. Takojšnja izdaja zakona proti kartelom, s katerim bi se že v kali uničili sedanji karteli in onemogočilo vstvarjanje novih. 2. Likvidacija in razbitje kartelov železa in ostalih kovinskih proizvodov, ki se proizvajajo v državnih podjetjih in tovarnah in v katerih tudi država sodeluje. 3. Revizija carinskih postavk, katere ščitijo kartelno industrijo in iste postaviti na zaščitno mero, katera zasigura pristojni zaslužek domači industriji. 4. V tovarnah cementa, katere v največji meri eksploatirajo naš obrtniški stan, pa tudi samo državo, postaviti komisarije, kateri morajo takoj onemogočiti nadaljne nepravilnosti do izdaja zakona o kartelih. 5. Da država odvzame koncesijo, izdano v tovarni cementa v Ralji, ker je že več kakor leto dni zaprta, in v svoji režiji podaljša delo na izdelavi cementa ter da bi vsaj ena tovarna cementa v Jugoslaviji bila v nacionalnih rokah in na ta način preprečila vsaki kartel v cementni industriji.

Po uspešni konferenci se je zahvalil predsednik Stojanović vsem delegatom in prisotnim za vztrajanje ter zaključil uspelo obrtniško konferenco.

(Konferenco v Subotici je pozdravil v imenu Društva jugoslovanskih obrtnikov za dravsko banovino v Ljubljani in vseh njenih podružnic predsednik Pičman brzojavno).

Občni zbor podružnice DJO v Celju

se je vršil v soboto dne 28. maja zvečer v spodnjih prostorih Nar. doma ob številni udeležbi članstva ter zastopstvu policijske oblasti in novinarjev.

Občni zbor je otvoril s pozdravom na navzoče in zastopnike predsednik tov. Holobar, ki je sporočil pozdrave zadržanega narodnega poslanca g. Prekorška Ivana in v kratkem nagovoru podčrtal potrebo ter važnost dela za doseg obrtniške samostojnosti.

Zapisnik ustanovnega občnega zbora je bil prečitán in soglasno odobren.

Predsednik tov. Holobar je v svojem poročilu poročal, da je podružnica v svojem prvem letu obstoja storila mnogo organizatoričnega dela, saj šteje podružnica v Celju nad 250 obrtnikov. Podružnica ne išče razdorov, temveč stika z vsemi sloji ter hoče več složnosti in prijateljstva med obrtništvom. Odločno pa je proti zapostavljanju zmognih obrtnikov v prisilnih organizacijah. Podružnica je razložila svoje cilje in zahteve na sestankih obrtnikom v Rogatcu, Mariboru, Sv. Jurju, Rogaški Slatini, Šmarju, Zalcu, Laškem, Vojniku, Konjicah, Sošanju, na Vranskem in drugod. V dosedaj obrtniških pravic je bilo sklicano veliko obrtniško zborovanje v Celju. Obrtništvo se je na več članskih sestankih informiralo o obrtnem zakonu in obrtniških zadevah sploh. Enako je podružnica sklicala protosno zborovanje proti prodaji Obrtnega doma v Celju.

Tajnik Brišček je podal tajniško poročilo in pregledno nanizal historijat celjske podružnice. Preteklo leto v septembru je podružnica štela 150 članov, sedaj pa ima že 253 članov. Odborovih sej je bilo 30, članskih sestankov 6. Eno veliko obrtniško zborovanje, 1 protestno zborovanje, Martinov večer, plesne vaje in obrtniški ples. Podružnica je pomagala članom v davčnih vprašanjih ter jim nudila vsestransko pomoč.

Blagajniško poročilo je podal tovariš Kovač, katero izkazuje prebitek 1349.10 Din ter okrog 30.000.— Din prometa. Gospod blagajnik je apeliral na navzoče, naj redno plačujejo članarino, ki je itak zelo nizka. Tov. Holobar se je blagajniku za njegovo delo, s prošnjo, da bo tudi v bodoče z isto vneto deloval v društvu kot doslej, najtopleje zahvalil.

Pregledovalec računov tov. Rozman je podal odboru absolutorij za njegovo delo. Sklenila se je izprememba pravil.

V nov odbor je bil izvoljen ponovno predsednikom tov. Holobar, a za podpredsednika pa tov. Brišček in Jager. Odbornikom pa: tov. Kovač, Pepernik, Knechtl, Selišek, Vodičar, Lovšin, Uršič ter Aman in namestniki ter računski pregledniki.

Za tem je bila sprejeta obširna resolucija, ki se bavi o vseh perečih obrtniških vprašanjih in stavi gotove zahteve celjskih obrtnikov. Med drugim je v resoluciji tudi točka, ki zahteva od oblasti, da ne pripustijo prodaje obrtnega doma v Celju.

Po obširni in stvarni debati je nato tov. Holobar po 2½ urnem plodonosnem razpravljanju zaključil uspelo zborovanje.

sestane, da bi se našla pot k zblizanju obeh društev, vendar pa smo odšli kakor smo prišli, ker ne moremo skupaj delovati. Ako je bil denar poslan v podporo obrtnikom, ni nikakor merodajnih 23 ljudi predlagati prodajo Obrtnega doma. Tisti, ki je predlog podal, se ni zavedal važnosti istega. V naše dnevniške si pa zapišimo, da je 8. junij 1933 dan izdaje obrtništva.

Tov. Holobar poroča o poteku debate o prodaji na občnem zboru SOD. Prvi se je oglašil g. Žabkar ter razložil, kako stvar z domom stoji ter dejal, da za dom ni več rešitve. G. Sviga-Pelikan-Jezernik-Kukovec in Hohnc so nato predlagali prodajo in glasovalo je 23 ljudi, ki so bore malo delali v obrtniških organizacijah, za prodajo. Prvi, ki je povdignil glas proti predlogu je bil g. Golgranc in rekel, da je pripravljen on prvi dati Din 50.000.— na razpolago za sanacijo obrtnega doma. G. Globočnik je predlagal, da naj da vsak član Din 1000.— Nato je omenil g. Golčer, da se je nekdo izjavil, da dá na razpolago Din 50.000., da tudi 100.000 za sanacijo. Vendar so bili vsi predlogi bob ob steno. Trdili so svoje, da za dom ni rešitve in da se mora prodati. Tov. Jager je dejal, da je treba samo mirno počakati konec te afere in je sedaj prositi samo še oblast, da naj vso stvar po zakonu preišče. Tov. Holobar je še omenil, da niso nikjer prijavi spremembe imena ter vsled tega tudi ne priznamo nobenih njihovih sklepov, ki so se izvršili pod firmo „Slovensko“ obrtno društvo, ker pravno obstoja le Obrtno društvo in to od 6. januarja 1929, od občnega zbora v marcu istega leta. Nikdar pa to ni bilo zopet popravljeno. Tov. Jager je predlagal nato resolucijo, ki je bila soglasno sprejeta.

Po sprejetju resolucije se je prigrabil k besedi še tov. Hrastelj iz Laškega, ki je pozdravil navzoče v imenu DJO v Laškem, ter tudi po svoje osvetlil razmere ter povdaril, da se mu je celo ponujalo 20.000.— Din, če prestopi v nasprotni tabor in prekličie svojo izjavo, ker pa tega ni storil, se ga je imenovalo lažnivca.

Končno je še tov. predsednik Holobar omenil, da bi moral po njegovih računih znašati fond, ko se je leta 1929. dvignil, Din 560.000.—, znašal pa je le 250.000.—, Zato naj oblasti pokličejo na odgovornost merodajne činitelje. Omenil je tudi, da je izračunal, da doništa stavba ca. 56.000.— Din kosmatega dohodka, od tega odpade 14.000 Din na davek, 25.000.— na obresti, ostane torej še vedno 17.000.— Din razpoložljivega kapitala. Ako bi se s tem denarjem pravilno gospodarilo, bi se stavba sama amortizirala. Omenil je tudi, da bi bil Obrtni dom od vsakega kupca bolje plačan, kot pa je od zbornice.

Ker se ni nikdo več javil k besedi, je predsednik zaključil zborovanje.

Keglanje na dobitke priredi v kratkem na več krajih istočasno v Ljubljani poverjeništvu za izdajo lista „Obrtnik“. Opozarjamo že sedaj na to naše naročnike ter prijatelje našega lista. Vodstvo in priprave za to prireditev so v rokah tovariša Marna Josipa, slikarskega in plesarskega mojstra v Ljubljani.

Ustanovni občni zbor podružnice DJO na Viču

se je vršil v petek, dne 16. junija t. l. zvečer v telovadnici ljudske šole na Viču ob udeležbi nad 60 domačih obrtnikov in obrtnic ter zastopstvu članov osrednjega društva iz Ljubljane, na čelu s tovarišem Pičmanom. Dalje so s svojo navzočnostjo počastili ustanovni občni zbor viški župnan g. Petrovič, župnik g. p. Teodor Tavčar, g. Klasinc za Olepševalno društvo ter g. Mesec za politično organizacijo.

Uvodoma je predsednik pripravljalnega odbora tov. Jos. Lojk pozdravil vse navzoče ter predal besedo predsedniku osrednjega društva tov. Pičmanu, kateri je v kratkih potezah orisal pomen in namen društva jugoslovanskih obrtnikov. Navedel je vzroke, ki so dovedli do ustanovitve tega društva, ki se zelo dobro razvija in je že dosedaj ustanovljenih nad 10 podružnic.

Želel je tudi, da bo podružnica na Viču, kakor vse ostale, odgovarjala svojemu namenu ter delovala v prosep obrtništva.

Tov. Kunstler, tajnik osrednjega društva iz Ljubljane je podal poročilo pripravljalnega odbora o dosedanjih sestankih in pripravah za občni zbor.

Za overovatelja zapisnika sta bila izvoljena tov. Mohar in Martulaš.

Sledilo je čitanje pravil, ki so bila soglasno brez pripombe sprejeta.

Pri nato sledeči volitvi odbora je bil soglasno izvoljen za predsednika tov. Lojk Josip, za podpredsednika tov. Marinčič Franc. Za odbornike: Umek Ivan, Mohar Anton, Dernikovič Andrej, Mencini Anton, Serbec Franc, Martulaš Marjan, Sedej Alojzij, Volhinc Mimi, Gorup Anton, za namestnike: Vrenjak Viktor, Keber Ivan, Cirman Vinko. Nadzorstvo: Stermenski Julij, Nered Franc. Namestnika: Peklaj Franc in Kovač Zdravko.

Delegate za občni zbor osrednjega društva določi odbor iz svoje srede. Pri izvolitvi odbora je predal tov. Pičman s čestitkami, ko je predložil vso odgovornost, katero so prevzeli s tem, da so bili izvoljeni, najdaljše vodstvo zbora novozvoljenemu predsedniku tov. Lojku.

Tov. Lojk se je zahvalil za izkazano zaupanje ter zagotovil, da bo po vseh močeh skrbel za društvo in obrtništvo s pomočjo odbora.

Članarina, ustanovna in pristopnina se je določila enako, kakor jo imajo ostale podružnice.

Pri raznoterostih se je prvi priglasil k besedi tov. Košak, podpredsednik osrednjega društva, ki je naglasil pomen in važnost društva. Za tem se je oglasil k besedi in pozdravil ustanovitev viške podružnice župnan g. Petrovič, ki je povdaril pomen združevanja in posebno naglasil, da ideja po ustanovitvi društva ni nova, ter da je vse lažje storiti, kakor pa združiti obrtnika.

V imenu politične organizacije je pozdravil občni zbor g. Mesec, ki je dejal, da je organizirano obrtništvo sila, s katero mora računati v bodoče vsak politik, pa tudi oblast.

Govorili so še tovariši Pičman, Kunstler in drugi, nakar je bila sprejeta dobro sestavljena resolucija, ki je bila soglasno sprejeta in ki zadeva vsestransko obrtništvo in njega pereča vprašanja. Po sprejetju resolucije so se vnele še živahne debate o tem ter je končno pred zaključkom zbora pozvel besedo še viški župnik g. pater Teodor Tavčar, kateri je povdaril, da je že nad 10 let na Viču, vendar pa še ni bil na nobenem obrtniškem zborovanju in to zato, ker ga pač ni bilo. Ko vidi, da je zbrana nad polovico viškega obrtništva mu je jasno, da se je obrtništvo začelo zavedati za svoj stan, pravico in svoje delo in baš udeležba je dokaz, kako je ustanovitev takega društva potrebna. Želel je društvu ob ustanovitvi k njegovemu delu obilo uspeha.

Po 2½ urnem plodonosnem in stvarnem razpravljanju je tov. predsednik Lojk zaključil uspelo zborovanje.

Pozabili ste, da smo Vas opozorili, da poravnate 30 Din za naročnino »Obrtnika«.

Odondod

Kako meri, analizira in zavija svojo vedo v „Obrtnem Vestniku“ z dne 23./VI. 33 obrtni pokret in kako lepo obrača oči po svojem gojencu in kako se mu obračajo oči ter polni si ušesa, da ja ne vidi in ne sliši resnice. Žalostno je, da taki članki izhajajo od ljudi, kateri imajo besedo, pa so za uničevanje ustvarjenega dela z zdravno, trdo in izmučeno obrtniško roko. Nimam namena se spuščati v pravopis, pravo slovenščino in tudi ne v analizo duhovitosti in duševne sposobnosti, inteligence, hočem pa pisca opozoriti na neka dejstva, katera on mogoče iz svoje trde borbe za kruh nima časa ugotoviti pravilno, ali pa smatra za bolj važno preleteti in streti gotove osebe, katere servirajo odkrito mnenje obrtnega stanu. Žalostno, ampak resnično je, da so danes razmere v Nemčiji take, da se zgraža cela Evropa, to pa zato, ker je pogažena osebna svoboda, pogažene so stanovske organizacije, pogaženo je stoletno pravo in delo, in to se piscu članka vse dopada, on to odobrava in hvali, kar se celemu svetu gnusi. Mogoče pripada tudi pisec kakih taki grupi, ki želi uvesti pri nas tak sistem, zakaj preje ko je bilo obrtništvo v Nemčiji res vzorno organizirano in so bili na tem, da obrtništvo v Nemčiji dobi svoje ministristvo, takrat je O. V. molčal. Kam plovete? Vemo, kaj hočete!

4./VI. 1933 je bil občni zbor Saveza hrvatskih obrtnikov, obenem so obhajali 25letnico njegovega obstoja. Res slavnostni dnevi za hrvatskega obrtnika, s ponosom in samozavestjo so praznovali to slavnost, mnogo čestitk in govorov.

Savez hrvatskih obrtnikov ima lepo delo za seboj in tudi velike uspehe, vsaj je dosegel in izpolnil najvišjo organizacijsko delo, to je svojo Obrtno zbornico, čeprav je vodstvo skupne zbornice napelo vse sile, da to prepreči. Vendar je obrtništvo uspelo. To pa zato, ker jim je oblast stala ob strani pri njihovi pošteni borbi.

Članar imenuje nekega gospoda, ki je predsednik nekega društva v likvidaciji, ki ga sploh ni nikjer in nikakor ne. Gospod pisec je gotovo spal v naročju „Dališe“, kakor Samson, drugače bi gotovo slišal tako, kakor drugi. Da je govoril g. Šimenc Ivan kot poslovodeči predsednik Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani, ki je v resnici v likvidaciji. Čestital je hrvatskemu Savezu in obenem opisal žalostni položaj Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani, katera je v likvidaciji. Vsa Slovenija pozna Zvezo obrtnih zadrug v Ljubljani, poznajo jo Hrvatje in Srbi. Poznajo ju tudi v Ljubljani oblasti in drugi merodajni činitelji. Imamo zato uradne spise o obstoju in o likvidaciji tudi. Ravno tako je o društvu jug. obrt. za Drav. ban., ki obstoja in raste, pa raste bolj kakor kdaj prej, kakor kaka obrtna organizacija.

Zavijate resnico, pišete in napadate kar ne obstoja in kar obstoja, Zvezo obrtnih zadrug želite pohoditi in steptati ali dan plačila ne uide. Ali je več pravice danes, kot jo je bilo l. 1564. do 1573., ko so hrvatski in slovenski kmetje ter obrtniki ramo ob rami nosili gorje nemško-madžarsko domače gospode — ter branili svojo staro pravo? Vemo, kje so glavne ovire, da nam ne pustite do pravice, ali zakoni obstojajo, ljudje odmirajo, zgodovina pa ostane, čeprav ste nam naložili in nam nakladate grehe, ki ste jih sami storili. Zatekate in hvalite se z razmesarjeno in duševno razbito Nemčijo, ker Vam to ugaja in Vam to po Vašem diktatorskem prepričanju in srčni kulturi mogoče edino pristoja.

Cudite se tudi zbornicam. Vem in zagotovljeno je, da bode v teku meseca samo še v Ljubljani skupna zbornica, drugod bodo pa že povsod obrtne zbornice. Pa vsaj ni čuda, saj smo tudi Slovenci najdalj tičali pod peto nemške kulture. Pred tremi leti smo imeli v Jugoslaviji 9 skupnih zbornic in eno obrtno, sedaj je pa narobe, pa hočejo gospodje iz skupne zbornice v Ljubljani tekrovati z obrtnimi zbornicami. Kje pa? V Zagrebu imajo obrtniki tri lastne palače, v Srbiji 56 domov, v Ljubljani smo pa obrtniki drugim v nadlego, kakor Vaša teorija uči o blaginji skupnih zbornic, vendar pa nikjer pri Obrtnih zbornicah ne plačujejo toliko doklad za zbornico, kakor ravno pri nas v Sloveniji za skupno. Govorite kako kdo dela, kdo za čast in kdo za denar. To

smo Vas vprašali že 27. februarja 1932. v naših 15 točkah, kjer smo prosili važnega pojasnila, pa ste na žalost namesto odgovora na interpelacijo dali nekaj žalostnih ali krutih izrazov in napadov. Nočete stvarnega odgovora, vemo pa, da l. million, 560.000.— Din deljeno na 25 oseb, znese na osebo 62.520.— Din na leto. Ali je to premalo? Borec za denar in kruh, izkušaj, računaj, primerjaj s trezno glavo, kako bi se proračun zbornice znižal, kakšna je skupna moč obrtnika, ne išči pikice na „i“, ne išči v internem notranjosti, ne v veri dokazil. Hočeš denarja, hočeš kruha, ako poznaš filozofa (Sokratesa), potem si sigurno sposoben, da imaš svoj kruh, vsaj učenost je pot do blagostanja, ako je poštena, sveda izgiv vede pod „Odondod“ je pa pot v zmedo gordijskega vozla, ki mu bode pisec sam podlegel. Tam ni kruha in polnega želodca, ampak je pogin dela in duše. Mogoče ima „Odondod“ zvezo s člankom in svinčnikom, ki je pisal članek „Resna beseda“ v Obrtnem Vestniku z dne 5. junija 1931., ker članar ne pozna niti „Zanatlije“, ki je bratov Srbov obrtno glasilo, ampak v istem članku blati, zasramuje stan in pokret, ki hoče imeti svojo pravico in svobodo v svojih najvišjih organizacijah. On le gazi in blati pošteno mislečo obrtniško maso, ki dela za sporazum in bratsko solidarnost med brati za obrtno neodvisnost izpod težkega jarma, ki pada dan za dnem s težjo silo na obrtniška ramena. Hvala za tako pisanje in briskiranje zakonitih obrtnih pravic, spotikati se na neizobraženo maso, neobdelano na zakonodaji, ki je v borbi za obrtni obstanek in njegovo pravico. Upogibajo se težka ramena, obrtniška izmučena roka omahuje, ali Vam ni še zadosti?! Z visoke lestve plujete na obrtno maso, ki se valja Vam pod koleno, kakor l. 1573. Tako zgodovina. Kako hočete Vi?

Nemčijo nam dajete za vzgled, ki je danes tam kot mi l. 1573. S tem ste potrdili, da se niste nič naučili, nič novega napravili, ampak delate kakor v Nemčiji. Bravo! Predložite račune, mi Vam ne plačamo iz starejše ali novejše dobe, ampak iz dobe, ko so narodi živeli v blagostanju. Ne kritizirajte in ne učite nas obrtnih stvari, ki spadajo v šolo — dajte nam šole, domove, dajte nam učiteljev in voditeljev s srcem in dušo, ki so podkovani v obrtnem življenju. Vi visoki in učeni bolj kot Sokrates, pa se postavite tudi na Sokratovo življenje, pa ne prosite denarja in ne prejemajte daril, ki jih je obrtnik daroval za to, da bode njegova organizacija močna in silna. Vi ga porabljate, da živite, kakor „Kleopatru“, ki je vzela zaklade iz Faraonovega telesa.

Še in še bi napisal, ali nismo še na vrh klanca, bo treba še večkrat odpreti torbico in zapisati marsikaj, kar danes še ne smatramo za potrebno. Nimam namena delati razdora, zato najtežja in nečista dejanja pridejo v skrajni sili do najboljšega rezultata.

Vsekakor pa moram reči, „Odondod“ je jasno pokazalo Vašo pristranost in potrdilo, da niste pošteni in odkriti v borbi za obrtni stan in njegovo pravo.

Šimenc Ivan,
vrtinar, Ljubljana.

Pojasnilo

Prosim, g. urednik, da k mojemu članku „Vprašanje okrožnih odborov“ v št. 12. „Obrtnika“ dodate sledeče:

Nikakor nisem mislil v mojem članku, da je treba razbiti vse obrtne zadruge na sedežih sodnih okrajev ali kjerkoli. To je iz članka itak razvidno! Poskusil se bom torej točneje izraziti, da se čim bolj znižajo upravni stroški okrožnih odborov in da se okrožne odbore čim bolj prilagodi potrebam in nalogam, danim po obrtnem zakonu, naj se ustanovi vsaj 15 okrožnih odborov po srežih. Združij naj se na sedežu finančno najmočnejše obrtne zadruge pisarno dotične zadruge in pisarno okrožnega odbora. Za tajniške posle bo potem zadostovala samo ena kvalificirana tajniška moč. Uradni posli in knjige pa so seveda ločeni. Da se bodo stroški zmanjšali in koristno delo povečalo, je jasno.

(Op. ur. Priobčujemo navedeno pojasnilo in ponovno povdarjamo, da je treba vprašanje okrožnih odborov rešiti v sporazumu z obrtništvom tako, kot je to njega želja).

Obrtna banka v Ljubljani

Centrala: Kongresni trg 4

Podružnica: Ljutomer

Telefon št. 2508

Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 12.051

Telefon št. 2508

Daje kredite v obrtne svrhe, pospešuje ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje. Vloge na knjižice in na tekoči račun se obrestujejo kar najugodnejše, vezane vloge po dogovoru primerno više

Naš izvoz in uvoz

Prve štiri mesece t. l. smo izvozili skupno 795.195 ton v vrednosti 937.715.403.— Din, kar pomeni, da se je izvoz napram istemu času v letu 1932. povečal za ca. 5%. Od važnejših proizvodov smo izvozili: koruze za 353 milijonov, hmelja za 18.7 milijonov, tobaka v listju za 15 milijonov, jajc za 20.3 milijonov, rud za 92 milijonov, lesa za 41.2 milijonov.

Uvoz je znašal 205.954 ton v vrednosti 807.535.396.— Din, t. j. ca. 6% manj, nego v istem času lansko leto. Naša trgovinska bilanca za prve 4 mesece letošnjega leta je torej aktivna za 130.180.007.— Din. V istem času lansko leto pa smo imeli deficita za 47.237.344.— Din.

Glavni uvozni predmeti so bili: bombažno in volneno blago, železni izdelki, svila, mineralna olja, stroji, aparati in podobni tovarniški izdelki.

Javna dela

Zahteve vseh malih gospodarskih krogov in delavstva vendar niso ostale na papirju. Kot z eno od prvih javnih del se je že deloma začelo z gradnjo državnih, banovinskih in občinskih cest. Potrebni krediti so odobreni. Na ta način se bo zaposlilo mnogo delavcev, od poživljenega denarnega obtoka pa bo imel mnogo koristi tudi obrtnik. Prva etapa javnih del so ceste, ki so predpogoj za uspešen tujski promet in za razvoj avtomobilizma. Potem se bo začelo z izsuševanjem močvirij, z državnimi zgradbami itd.

Potrebno je samo, da se vsa ta dela oddajo res v domače roke in obrtnikom.

Z Bleda.

Da si vsaj deloma pomagamo iz težkega položaja, je podružnica Društva jugoslovanskih obrtnikov za dravsko banovino v Ljubljani na Bledu sklenila prirediti 20. avgusta t. l. veliko obrtniško tombolo. Mnogoštevilne dobitke bodo izdelali samo domači obrtniki. S tem hočemo narediti tudi reklamo za naše proizvode na ta način, da bomo dobitke primerno razstavili.

Priporočamo vsem prijateljem društva, da našo tombolo posetijo, da bodo videli, da zmore tudi naša roka marsikaj lepega ustvariti.

O dobitkih in tomboli sami bomo še podrobneje poročali.

Čestitamo. Naš uredniški sotrudnik in tovariš Jan Jože z Bleda je s prav dobrim uspehom diplomiral na strojnem odseku T. S. Š. & uspeli mu najiskreneje čestitamo z željo, da ostane še nadalje zvest sotrudnik in dopisnik „Obrtnika“ ter smo uverjeni, da se bo tudi kot mlad strojni tehnik na svojem službenem mestu, katerega trenutno še nima ter je brezposeln, uveljavil. Tovarišu Janu Matevžu, kovaškemu mojstru in predsedniku D. J. O. na Bledu, pa kot očetu diplomiranega, enako čestitamo.

Smrtna kosa. V Laškem je dne 26. junija preminul brivski mojster in hišni posestnik Blaž Zupanc. Pokojni se je vneto udeleževal v obrtniških organizacijah in drugih ter bil odlikovan za zasluge z redom Sv. Save V. reda. V zadnjem času, ko se je ustanovila podružnica Društva jugoslovanskih obrtnikov za dravsko banovino v Laškem, je bil pokojni tudi v nje pripravljalnem odboru, a se je nato umaknil. Našemu listu in pokretu je bil naklonjen, od časa do časa je celo prispeval članke.

Pokojnemu obrtniškem tovarišu in sotrudniku večer spomin, preostalim naše sožalje.

Združenje krojačev in krojačic za srez Radovljica na Jesenicah opozarja svoje članstvo, da mora vrniti statistični popis izpolnjen v vseh rubrikah, ne pa istega vračati načelstvu neizpolnjenega, kajti podatki so gotovo v korist zbiranja gradiva za morebitno zavarovanje obrtnika.

Ivan Gogala, t. č. načelnik.

Dolžnost dalnje zaposlitve bivših vajencev. Po § 294. novega obrtnega zakona so dolžni zaposlovati učni gospodarji izučene vajence najmanj tri mesece kot pomočnike.

ZANATSKA BANKA

KRALJEVINE JUGOSLAVIJE A. D.

podružnica Ljubljana

Račun poštne hran.
štev. 14.003

Tyrševa cesta štev. 31.

Telefon št. 30-20.

Daje obrtniške kredite na menice in vknjižbo z ugodnim odplačevanjem na obroke. Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun; rentni davek plača banka iz svojega. Izvršuje vse ostale bančne posle.

Časopisi in literatura

„Zanatlija“ (Beograd) z dne 25. junija prinaša zanimive članke tičeče se obrtništva „Pravo na rad i bespravan rad“, „XII. Kongres Glavnog zemaljskog saveza zanatlijskih udruženja Kraljevine Jugoslavije“ ter druge manjše vesti in obvestila.

„Zanatlija“ (Beograd) z dne 2. julija prinaša zanimive članke tičeče se obrtništva „Jačajmo zanatsku štampu“, „Stručne škole“, „Na prekriticnici“ in razne druge vesti in obvestila.

„Obrtnički Vjesnik“ (Zagreb) z dne 24. junija 1933 poroča in prinaša članke „Prinudna udruženja i slobodne organizacije“, „Državna obrtna škola u Zagrebu“, „Kongres zemaljskog saveza zanatskih udruženja i esnafa“, nadaljevanje članka „Glavna skupština SHO“ ter druge manjše Savezne vesti.

„Obrtnički Vjesnik“ (Zagreb) z dne 1. julija 1933 prinaša članke „Drugovi osnivajmo zadruge“, nadaljevanje članka „Prinudna udruženja i slobodne organizacije“, „Dan zanatskog podmladka“, „Otvorenje izložbe obrtne škole“ ter druge manjše stvari in Savezne vesti.

Razno

Konferenca obrtnih zbornic in obrtnih odsekov skupnih zbornic se je vršila 4., 5. in 6. junija v Zagrebu. Odobrila je med drugim pravilnik o sodelovanju obrtnih zbornic v državi, zahtevala je ponovno javna dela in izvedbo socijalnega obrtniškega zavarovanja, sprejeta je bila važna resolucija glede § 32. obrtnega zakona o tvorniških obrtih, konferenca je tudi zaprosila, da se uradno dopisovanje zbornic vrši poštne prosto. Končno se je sklenilo, da se bo vršila začetkom septembra konferenca vseh zbornic radi novelizacije obrtnega zakona.

Kongres jugoslovanskih inženjerjev se je vršil o Binkoštih v Beogradu.

Odobreno je posojilo za Trgovsko akademijo v Ljubljani. Upravni odbor državne hipotekarne banke je odobril 2 milijona dinarjev kot drugo tranžo skupnega posojila 6 milijonov dinarjev za to zgradbo.

Udruženja gostilničarjev so imela v Beogradu konferenco. Izdelan je bil predlog glede zakona o trošarinah.

Društvo trgovcev in industrijcev v Ljubljani je prvih 5 mesecev t. l. izvršilo 665 posredovanj med dolžniki in upniki. Od tega je bilo 150 konkurzov in 148 poravnav.

Žensko obrtno šolo bodo sezidali v Kruševcu (Srbija).

Amerika je dobila od evropskih držav plačanih vsakoletnih obrokov vojnih dolgov samo 15%.

Goljuflje ameriškega bančnika Morgana gredo v milijarde. Izkazalo se je, da 18 bank, ki so bile pod njegovo kontrolo, niso imele niti centa rezerv.

Dobave in licitacije

Pri komandi Dravskega žandarmerijskega polka v Ljubljani, Rimska c. 22, se bo vršila dne 11. julija javna ustmena licitacija glede prodaje 1266 kg raznih krp od stare obleke, 120 kg raznega starega železa in 707 parov starih čevljev.

Komanda pomorskega arzenala v Tivtu sprejema do 12. julija ponudbe za dobavo raznega materiala, kakor: ključavnic, kljuk, vijakov itd.

Prodaja. Direkcija šum kraljevine Jugoslavije v Ljubljani proda na prvi licitaciji dne 14. julija 1933 večjo množino mehkega okroglega lesa, izdelanega v režiji v področju šumske uprave v Bohinjski Bistrici. Pismene ponudbe sprejema do dne 14. julija t. l.

Komanda pomorskega arzenala v Tivtu sprejema do dne 18. julija t. l. ponudbe glede dobave 7980 kom. raznih ščetk za ribanje in ščetk za parkete, 800 kom. brezovih metelj in 4000 kom. metelj iz sirkove slame.

(Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbonice za TOI v Ljubljani interesantom na vpogled).

Vprašanje okrožnih odborov.

Pod tem naslovom je izšel v zadnjem „Obrtnem vestniku“ št. 14 skrajno demagoški članek, (torej ne v Rebekovem listu in od poznanih gospodov, ker smo uverjeni, da ničesar za list ne prispevajo) na katerega bodemo žal radi pomanjkanja prostora odgovorili v našem listu v prihodnji številki ter po možnosti tudi še na kak drug članek. Pripominjamo pa že danes, da bo izšel članek izpod peresa obrtnika, torej ne tako kakor v „Obrtnem vestniku“ od gospodov tam okrog.

„Obrtni Vestnik“ že sam sebe ne pozna ali pa se gospodje tam okrog tako hitro menjajo, da ne vedo več, da je to tedensko glasilo, ko se zaletavajo po nepotrebnem v naš listič. Primerjajte Vaše glasilo s tedni pa boste videli, da Vam manjka 12 števil in da ste čitatelje samo v prvem polletju potegnili za 12 števil. Kako boste to nadoknadili. Menda ob sv. nikoli, kajti Vi niste izdali nobene vmesne številke in na več straneh, kot smo to mi storili.

Gotovo Vam manjka gradiva...!! Kriza je kajne? Pri nas je pa ni, ker še vedno je bilonarobe, kar ste Vi trdili, in tako je tudi sedaj.

Ali so Vam subvencije odpadle — odgovorite — s tedenskimi izdajami. In nadoknadite zamujene številke, drugače Vas bodo še oni maloštevilni čitatelji, katerim po sili dostavljate Vaš list, zapustili.

Finis.

Tiskal J. Blasnik nasl., Univerzitetna tiskarna in litografija, d. d. v Ljubljani. Odgovoren L. Mikuš.

Kreditno društvo Mestne hranilnice ljubljanske

dovoljuje posojila na menice in kredite v tekočem računu vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam